

ZŠ dr. Milady Horákové Kopřivnice, Obránců míru 369

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
dr. Milady Horákové

K O P Ř I V N I C E

PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA

2024/2025

Plán práce školního psychologa pro školní rok 2024/2025

Základní škola dr. Milady Horákové v Kopřivnici

1. Úvod

S respektem k specifikům školního prostředí a možnostem Základní školy Dr. Milady Horákové (dále jen školy) tento plán práce školního psychologa tvoří rámec služeb poskytovaných samotným školním psychologem v rozsahu daným vyhláškou č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

2. Obecné cíle práce školního psychologa

Cílem školního psychologa při ZŠ dr. Milady Horákové (dále školní psycholog) je společně se školním metodikem prevence a výchovným poradcem a vedoucím speciálně pedagogické péče vytvořit fungující tým v rámci poskytování poradenských služeb ve školním prostředí.

Jako stěžejní v práci školního psychologa je práce s třídními kolektivy včetně diagnostiky vztahů ve třídě, která se opírá jak o dostupné standardizované diagnostické metody, tak o cenné informace získané pozorováním třídy v jejím přirozeném školním prostředí. V praxi se však také osvědčila účast školního psychologa na mimoškolních aktivitách třídy, jako jsou různé adaptační programy, školní exkurze či školy v přírodě. Psycholog má možnost se žákům nenásilnou formou přiblížit, oni jej mohou „neformálně“ poznat, což v budoucnu může vést k snadnějšímu navázání spolupráce.

V rámci práce s třídou se školní psycholog zaměřuje také na témata primární prevence. Především práce s třídním kolektivem v rámci budování vzájemných pozitivních vztahů může mít charakter sekundární prevence. Práce se třídou vždy vychází z potřeb třídy samotné či třídního učitele. Pravidelnou by se měla stát realizace třídnických hodin, s cílem řešit aktuální problémy třídního kolektivu, zejm. jako podpora prevence nežádoucích projevů chování a rozvoj sociálních dovedností dětí.

V rámci služeb poskytovaných individuálním klientům (jednotlivým žákům a jejich rodičům) je činnost školního psychologa soustředěna již na děti předškolního věku. V novém školním roce je v plánu intervenovat přímo v přípravné třídě a současně na celém prvním stupni, kde je v plánu v některých třídách zavést preventivní programy zaměřené na rozvoj sociálně – emocionálního učení. Takové programy mají pomáhat rozvíjet u dětí kompetence jako sebeuvědomování, sebeřízení, sociální citění, vztahové dovednosti a zodpovědné jednání. Cílem programů je rozvoj empatie, snížení agrese a agresivity ve školním prostředí, zvýšení tolerance k odlišnostem, zlepšení spolupráce školy a rodiny, prevence rizikového chování.

Žádoucí je přítomnost školního psychologa při zápisu do první třídy ZŠ, může se účastnit setkání s rodiči budoucích prvňáčků a informovat je o tom, co by budoucí prvňáček měl umět či znát (nebo jak vypadá školní zralost).

Žáci prvních tříd jsou v centru zájmu školního psychologa v průběhu prvních měsíců školní docházky. Školní psycholog hodnotí jejich míru adaptace na školní prostředí a společně s třídním učitelem a rodiči žáka hledá vhodné způsoby jejich zapojení do nového prostředí.

Školní psycholog bývá, na žádost třídních učitelů, přizván k náslechům ve vyučování, za účelem screeningu SPU. Na základě screeningu se pak domlouvá další péče o vytipované žáky - diagnostika v PPP, rozpracování individuálního vzdělávacího programu. Informace o třídě získané nelze považovat za objektivizované, nicméně slouží jako prvotní orientace a podklad pro preventivní činnosti třídních učitelů.

Ve třetí a čtvrté třídě by bylo vhodné se zaměřit na individuální práci s integrovanými žáky a se žáky, na které upozorní rodiče či učitelé (studijní selhávání či kázeňské a výchovné problémy).

V těchto ročnících může být realizován program Druhý krok, který je zaměřen na sociálně-emocionální rozvoj dětí. **DRUHÝ KROK** nabízí řešení existujících problémů na školách, kde v poslední době postupně narůstá agresivita, šikanování, útoky na spolužáky i učitele a intolerance vůči odlišnostem. K dispozici je rovněž Ferda a jeho mouchy či Příběhy skřítky Nulipínka (NLP programování). Formou příběhů se dětem nabízí možnost naučit se zklidnit ve vypjatých situacích, rozvíjet empatii, podpořit dobré vztahy ve třídě a vnímat školu jako místo bezpečí a podpory. O tom, který program je zvolen rozhoduje konkrétní situace a požadavky třídního učitele.

V pátých třídách se, přechodem na budovu druhého stupně, jeví jako žádoucí uspořádat adaptační programy a pracovat s kolektivem v duchu, ve kterém se započalo ve čtvrté třídě. Práce školního psychologa se více zaměřuje na budování týmového ducha třídy, žádoucí je pravidelnost setkávání a čas vymezený pouze na otázky chování a prevenci nežádoucích jevů, nikoli na prospěch a řešení praktických věcí okolo chodu třídy. Nejlépe v rámci třídnických hodin. Nabízí se metoda Fuersteinova instrumentálního obohacování, skautské programy nebo metodiky OSV (Osobnostní a sociální výchovy).

Na druhém stupni jsou objednavateli služeb školního psychologa jak rodiče a učitelé, tak sami žáci (od páté třídy tento zájem pozvolna narůstá).

Specifikem šesté třídy je kolektiv, který je obvykle nový, nebo alespoň do stávajícího přibyl několik nových žáků. Pozornost školního psychologa se zaměřuje na práci se třídou ve smyslu usnadnění adaptace na nastalé změny v kolektivu. Taková práce s třídním kolektivem může nabýt podoby podrobné diagnostiky vztahů ve třídě a také společně se třídním učitelem se skupinovou formou vytváří zdravá podoba mezilidských vztahů ve třídě. Na počátku školního roku jsou plánovány třídní „adaptační“ pobyty pro šesté ročníky.

Sedmý ročník je obvykle hodnocen jako krizový co do vývoje skupiny – třídy, tak co do individuálního vývoje. Školní psycholog se zaměřuje na žáky s projevy rizikového chování (neprospěch, záškoláctví, zneužívání návykových látek, sebepoškozování, poruchy chování). Povaha práce školního psychologa je většinou individuální formy.

Žákům devátých ročníků je v průběhu podzimních měsíců nabízeno kariérové poradenství, které zahrnuje diagnostiku intelektu, profil osobnosti žáků a zhodnocení jejich zájmového zaměření. Výsledky jsou, před podáním přihlášek na střední školy, sdělovány osobně v krátkých konzultacích se žáky a jejich zákonnými zástupci.

Samostatnou činností psychologa je péče o integrované žáky, které diagnostikuje PPP a to po celou dobu školní docházky.

3. Charakter práce školního psychologa ve vztahu k cílové skupině

Variabilita práce školního psychologa je dána i množstvím rozličných metod a forem jeho práce. Stěžejní se může jevit práce s dětskými kolektivy - např. třídami či skupinami vybraných jedinců, jsou však třídy, které nejsou považovány za problémové či nějak ohrožené, je na třídním učiteli, zda o spolupráci školního psychologa požádá.

Práce se třídami a individuální práce byla popsána výše v přehledu služeb pro jednotlivé ročníky.

S učiteli probíhá práce odlišně - jedná se o konzultace, metodickou pomoc. Stejně tak se školní psycholog účastní pedagogických rad a provozních porad. Metodicky pomáhá školní psycholog především začínajícím učitelům, zejména třídním učitelům, např. při vedení třídnických hodin, které si při budování pozitivních vztahů uvnitř kolektivu osvědčují zejména při práci s kolektivem na druhém stupni základní školy.

S rodiči jsou konzultace domlouvány individuálně dle předchozí domluvy. Mají k dispozici odpolední konzultace, a to po předchozí domluvě kterýkoli den. Rodiče mají možnost si konzultaci domluvit i mimo stanovené konzultační hodiny, vždy telefonicky nebo emailem předem.

Cílem školního psychologa je také vytvořit si síť spolupracujících subjektů: další školní a kliničtí psychologové v regionu, okresní metodici prevence, zástupci PPP, SPC, SVP, pediatři, pedopsychoiatri, OSPOD, zástupci sociálních kurátorů Kopřivnice, ředitelé mateřských škol v regionu.

4. Plán práce v rámci průběhu školního roku 2024/2025

Září

- převzetí a příprava pracovny, materiální zabezpečení a příprava na individuální práci
- schůzka s vedením školy, dohoda o základní podobě spolupráce s učiteli, výchovným poradcem a školním metodikem prevence v průběhu celého školního roku
- aktualizace webových stránek, nástěnky školního psychologa
- „Psycholog ve třídě“ – přiblížení role školního psychologa pro děti i rodiče
- stmelovací programy pro třídy, do kterých přibyli noví žáci dle zájmu třídních učitelů
- nabídka kariérního poradenství pro žáky 9. tříd
- schůzky s třídními učiteli ohledně potřeb v rámci jejich tříd,
- dohoda s třídními učiteli o realizaci depistáže vztahů ve třídách
- kontrola a aktualizace spisového řádu
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Říjen

- spolupráce s třídními učiteli, převzetí podkladů a informací o žácích se specifickými potřebami jak ve vzdělávání, tak ve výchově.
- práce s třídními kolektivy (preventivní, intervenční charakter práce)
- stmelovací programy pro třídy, do kterých přibyli noví žáci dle zájmu třídních učitelů
- skupinová práce s žáky 1., 5. a 6. ročníků, posouzení míry adaptace žáků prvních tříd a nově příchozích
- adaptační pobyty pro 5. a 6. třídy
- individuální konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- účast na třídních schůzkách
- profesní a kariérové poradenství pro 9. ročníky – úvod
- pravidelné schůzky ŠPP

Listopad

- po dohodě s TU - depistáž SPU, vyšetření dílčích schopností žáků jako podklad pro PPP
- profesní a kariérové poradenství pro 9. ročníky
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (preventivní a intervenční charakter)
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Prosinec

- profesní a kariérové poradenství pro 9. ročníky
- spolupráce s třídními učiteli – besedy s žáky na aktuální témata
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (preventivní a intervenční charakter)
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Leden

- spolupráce s třídními učiteli – pololetní klasifikace – vytipování žáků k individuálním konzultacím z důvodu školního neprospívání
- spolupráce s institucemi PČR, OSPOD, PPP, psychiatr, klinický psycholog – koordinace vzájemné spolupráce
- kariérové poradenství – individuální konzultace
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Únor

- spolupráce s třídními učiteli – převzetí podkladů a informací o žácích se specifickými potřebami jak ve vzdělávání, tak i ve výchově – aktualizace informací.
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (preventivní a intervenční charakter práce)
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Březen

- spolupráce s třídními učiteli – besedy s žáky na aktuální témata dle potřeb TU
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (preventivní a intervenční charakter práce)
- pravidelné schůzky ŠPP
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce

Duben

- spolupráce s třídními učiteli – účast na třídních schůzkách
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (preventivní a intervenční charakter práce)
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Květen

- spolupráce s třídními učiteli – převzetí podkladů a informací o žácích se specifickými potřebami
- skupinová práce s žáky a třídními kolektivy (ukončení intervenčních prací, preventivní charakter)
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- pravidelné schůzky ŠPP

Červen

- uzavření spolupráce v jednotlivých třídách
- spolupráce s třídními učiteli – evaluace spolupráce v průběhu školního roku
- konzultace pro žáky, pedagogy, zákonné zástupce
- evaluace školního roku, zpracování závěrečné zprávy
- pravidelné schůzky ŠPP

V Kopřivnici dne 10. 9. 2024

Vypracovala:

Mgr. Markéta Chlopčíková

školní psycholog

Schválila:.....

Mgr. Jana Neničková

ředitelka školy